

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **K.G.**, zast. JUDr. Martinem Slobodníkem, Ph.D., advokátem se sídlem U Rybníčku 553, Prachatice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2018, čj. MPSV-2018/204180-913, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 12. 2018, čj. 53 Ad 20/2018-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Českých Budějovicích (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 23. 8. 2018, čj. 138860/18/JH, nebyla žalobkyni od 1. 7. 2018 přiznána dávka státní sociální podpory - příspěvek na bydlení. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 10. 2018 zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou u krajského soudu, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[3] Krajský soud ve shodě se správními orgány dospěl k závěru, že žalobkyni nelze příspěvek na bydlení přiznat, neboť obývá byt, který nesplňuje podmínky definice bytu ve smyslu § 24 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

- [4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností.
- [5] Stěžovatelka s odkazem na rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2017, čj. 1 As 344/2016-42, namítla, že ve vztahu k jí užívanému bytu byla naplněna definice bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Vydáním pasportu stavby postupem podle § 125 stavebního zákona byl totiž nastolen stav právní jistoty, že byt, jehož je stěžovatelka nájemkyní a který byl postupem dle § 125 stavebního zákona zadokumentován v pasportu stavby, je bytem, jenž je k tomuto účelu užívání určen podle stavebního zákona. Pasport stavby je veřejnou listinou. Byt existuje právně i fyzicky a stěžovatelka v něm trvale bydlí na základě nájemní smlouvy. Stěžovatelka tedy legitimně očekávala, že když jedná v důvěře v příslušná ustanovení stavebního zákona, jejichž výklad učinil NSS, bude její důvěra soudně chráněna. Tato její důvěra pramení z principu právní jistoty.
- [6] Stěžovatelka dále namítla, že *„veškerá sdělení stavebního úřadu jsou v rozporu se stavebním zákonem. K postupům nebyla v rozporu s § 192 stavebního zákona použita ustanovení správního řádu“*.
- [7] Stěžovatelka navrhla, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
- [8] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a odkázal na rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Ads 268/2017-28, v němž se NSS ve věci stěžovatelkou užívaného bytu již vyslovil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

- [9] Kasační stížnost není důvodná.
- [10] Úvodem nutno poznamenat, že totožnými kasačními námitkami, se již NSS zabýval v rozsudku ze dne 26. 6. 2018, čj. 9 Ads 253/2017-26 (v tomto rozsudku byla posuzována kasační stížnost dalšího obyvatele prostoru v bytovém domě č.p. X v Č. V. – P. T.), jakož i v rozsudku ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Ads 268/2017-28, a to přímo ve věci stěžovatelky. Od závěrů vyslovených v těchto rozsudcích nemá NSS důvod se odchýlit ani v nyní projednávané věci.
- [11] Ve shodě s označenými rozsudky lze konstatovat, že správní orgány (a následně i krajský soud) podrobně zdůvodnily, proč pro naplnění definice bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře nepostačuje, pokud je obytná místnost fakticky jako byt užívána. V souladu se zněním zákona i teleologickým výkladem zcela správně dovodily, že pro výplatu příspěvku na bydlení je zapotřebí naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Ze spisového materiálu je přitom zřejmé, že v řízení bylo bez jakýchkoliv pochybností zjištěno, že sporný bytový prostor nespĺňuje definici bytu, nejedná se o soubor místností ani samostatnou obytnou místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona (podrobněji viz rozsudek NSS ze dne 26. 6. 2018, čj. 9 Ads 253/2017-26).
- [12] V České republice je zajištěna veřejnoprávní ochrana v oblasti bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel dvěma dávkami, a to příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory a doplatkem na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Ustanovení § 24 odst. 5 zákona

pokračování

o státní sociální podpoře jednoznačně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje i důvodová zpráva k novelizovanému § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, která ve zvláštní části, části druhé, bodu 12 uvádí, že nárok na příspěvek na bydlení zákonodárce spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení; příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení. Skutečnost, zda stavební úřad zahájil či nezahájil řízení o odstranění stavby, je pak z pohledu naplnění zákonem stanovených předpokladů pro výplatu příspěvku na bydlení zcela nerozhodná (podrobněji viz rozsudek NSS ze dne 26. 6. 2018, čj. 9 Ads 253/2017-26).

[13] V obecné rovině ve shodě s rozsudkem ve věci sp. zn. 7 Ads 268/2017 NSS dodává, že dávky státní sociální podpory je třeba vidět jako dobrodiní státu, který si může (při respektování ústavně právních limitů) stanovit podmínky, za kterých je bude vyplácet. K tomu srov. vedle rozsudků NSS ze dne 1. 2. 2017, čj. 1 Ads 269/2016-30, ze dne 29. 9. 2015, čj. 4 Ads 187/2015-26, i nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 40/97, ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 1/08, ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 54/10, ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09, a další. Např. v nálezu ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08, Ústavní soud k sociálním právům uvedl, že „nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů [čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod]. Toto ustanovení dává pravomoc zákonodárci stanovit konkrétní podmínky realizace sociálních práv“. Obdobně srov. i nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09.

[14] K námitce stěžovatelky, že splnila podmínky uvedené v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, NSS opětovně zdůrazňuje, že podle § 24 odst. 5 stavebního zákona se bytem pro účely tohoto zákona „rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt“. Z uvedeného vyplývá, že pro naplnění definice bytu dle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře nepostačuje, pokud je obytná místnost fakticky jako byt užívána a splňuje další materiální znaky bytu jako takového, nýbrž je zapotřebí též naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání dle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Stěžovatelka nepředložila žádný doklad, ze kterého by bylo možno dovodit, že by předmětný prostor splňoval uvedené podmínky. Pokud pak stěžovatelka namítala, že splnění uvedených podmínek vyplývá z pasportu stavby, NSS ve shodě s krajským soudem a rozsudkem ve věci sp. zn. 7 Ads 268/2017 konstatuje, že samotný pasport stavby, který představuje pouze zjednodušenou dokumentaci jejího skutečného (faktického) provedení, nemůže v nyní projednávané věci legálnost stavebních úprav, resp. vytvoření tří bytových jednotek, prokázat, a nemůže tudíž vést ani k závěru o účelovém určení obytných místností k trvalému bydlení v souladu se stavebním zákonem. Pokud stěžovatelka pro podporu svých závěrů poukazovala na rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2017, čj. 1 As 344/2016-42, konstatoval NSS již ve věci sp. zn. 7 Ads 268/2017, že uvedený rozsudek se nezabýval výkladem § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Zabýval se pasportizací staveb, přičemž mj. uvedl, že „není možné, aby se „pasportizace“ stala prostředkem pro legalizaci nepovolených staveb“.

[15] Vzhledem ke skutečnosti, že rozsudek ve věci stěžovatelky čj. 7 Ads 268/2017-28 byl vydán NSS již dne 26. 7. 2018, nemůže se stěžovatelka úspěšně dovolávat ani legitimního očekávání ve vztahu k výkladu § 125 stavebního zákona.

[16] Krajský soud tedy rovněž v nyní projednávané věci provedl správný výklad § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[17] Kasační námitka, že „*veškerá sdělení stavebního úřadu jsou v rozporu se stavebním zákonem. K postupům nebyla v rozporu s § 192 stavebního zákona použita ustanovení správního řádu.*“ je zcela obecná až nesrozumitelná (není zřejmé, o jaké „postupy“ a jaká konkrétní sdělení stavebního úřadu se mělo jednat), proto se jí NSS ani nemohl blíže zabývat.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[18] NSS s ohledem na shora uvedené kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[19] Zároveň NSS rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu